

2023-04-27
KN2023/01976

Klimat- och näringslivsdepartementet

Östhammars kommun
Box 66
742 21 ÖsthammarRiksgäldskontoret
103 74 Stockholm

Överklagande av Riksgäldskontorets beslut om utbetalning av medel ur kärnavfallsfonden för år 2023

Regeringens beslut

Regeringen avslår överklagandet.

Ärendet

Det överklagade beslutet

Riksgäldskontoret (Riksgälden) beslutade den 20 december 2022 att Östhammars kommun beviljas medel ur kärnavfallsfonden med 2 946 000 kronor för kalenderåret 2023. Beslutet finns i *bilagan*.

Östhammars kommun har överklagat beslutet

Östhammars kommun har överklagat Riksgäldens beslut i den del som avser användning av fondmedel för datorlicenskostnader och nya datorer till ledamöter i granskningsgruppen samt den del som avser avslag med 250 000 kronor för arvode till referensgruppen och med 360 000 kronor för licenskostnader till referensgruppen.

Östhammars kommun yrkar att kostnader för granskningsgruppens datorer med tillhörande licenser i sin helhet bör bekostas av medel från kärnavfallsfonden. Östhammars kommun anför att ledamöterna i granskningsgruppen lägger stor tid på slutförvarsfrågan och kommunen anser att datorer med tillhörande programvaror och licenser för dessa är ett nödvändigt arbetsverktyg och en grundförutsättning för att de ska kunna utföra detta uppdrag.

Östhammars kommun uppger också att referensgruppen planeras att avslutas under början av 2023 men att det formella beslutet ännu inte är fattat. Några aktiviteter finns inte inplanerade för gruppen under början av år 2023 och inga kostnader planeras att genereras. I och med att det formella beslutet om att avsluta referensgruppen ännu inte är fattat står kommunen kvar vid sin ansökan om medel även för arvoden till referensgruppen men att oanvända medel återbetalas. Kommunen anser att referensgruppen har haft och, om den trots allt kommer finnas kvar, även fortsatt kan ha en viktig roll i kommunens arbete med information till allmänheten. Kommunen är den som är bäst lämpad att utforma organisationen på ett sådant sätt att den kan genomföra det som kommunen har rätt till ersättning för enligt lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen). Kommunen är enig med Riksgälden om att det i nuläget är fråga om åtgärder för information till allmänheten.

Riksgäldens yttrande

Riksgälden som har yttrat sig över Östhammar kommuns överklagande anser inte att det finns anledning att ändra beslutet. Riksgäldens principiella hållning är att kostnaden för en resurs endast ska belasta kärnavfallsfonden i proportion till hur stor del av resursen som används till verksamhet som kan finansieras med medel ur kärnavfallsfonden. Riksgälden konstaterar också att Östhammars kommun inte har framfört argument för varför kostnader för referensgruppen ska godkännas. Eftersom inga kostnader planeras uppstå kan medel inte beviljas.

Skälen för regeringens beslut

Enligt 4 § punkten 8 finansieringslagen ska kärnavfallsavgifter finansiera kommunernas kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

Enligt 34 § förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen) ska en kommuns ansökan om kostnader som avses i 4 § punkten 8 finansieringslagen ges in till Riksgälden. I ansökan ska det anges vilka kostnader som de utbetalade medlen ska finansiera.

Enligt 35 § finansieringsförordningen prövar Riksgälden ansökningar om utbetalning av fondmedel ur kärnavfallsfonden och beslutar hur och i vilken utsträckning fondmedel får användas av kommunen. Enligt 48 § samma

förordning ska Riksgälden revidera hur utbetalade fondmedel har använts. Fondmedel som inte har använts i enlighet med finansieringslagens bestämmelser om utbetalning av fondmedel eller i enlighet med beslutet om utbetalning, ska enligt 16 § finansieringslagen återbetalas till kärnavfallsfonden eller avräknas mot kommande utbetalningar. Av 17 § finansieringslagen och 49 § finansieringsförordningen följer att Riksgälden prövar frågor om återbetalning och avräkning, och får i enskilda fall besluta att den som tagit emot fondmedel ska betala kompensation för förlorad avkastning på medel som ska återbetalas till fonden eller avräknas från kommande betalningar.

Östhammars kommun har anfört att ansökan om fondmedel enbart avser kostnader enligt 4 § punkten 8 finansieringslagen.

Riksgälden har genom sitt beslut beviljat Östhammars kommun ersättning för ansökta kostnader för granskningsgruppens licenskostnader och för kostnader för nya datorer men med villkoret att medlen avser kostnader relaterat till 4 § punkten 8 i finansieringslagen och under förutsättning att kommunen även kan visa att användningen har varit korrekt enligt den princip för granskningsgruppens kostnader som Riksgälden tillämpar. Denna princip innebär att för ledamöter i granskningsgruppen som inte har andra kommunala uppdrag godtar Riksgälden 100 procent av kostnaden men om ledamöterna har ett eller flera andra kommunala uppdrag ska utbetalning medges schablonmässigt med 50 procent för dessa ledamöter. Östhammars kommun yrkar att kostnader för granskningsgruppens datorer med tillhörande licenser i sin helhet ska bekostas av medel från kärnavfallsfonden.

I likhet med Riksgälden anser regeringen att kostnaden för en resurs som kan användas även för andra ändamål ska stå i proportion till hur stor del av resursen som används till sådan verksamhet som kan finansieras med medel ur kärnavfallsfonden. Regeringen anser också att den princip som Riksgälden har presenterat för fördelningen av hur stor andel av kostnaden för granskningsgruppens licenser och nya datorer som ska bekostas av kärnavfallsfonden är proportionerlig.

Fondmedel som inte har använts i enlighet med finansieringslagens bestämmelser om utbetalning av fondmedel eller i enlighet med beslutet om utbetalning, ska återbetalas till kärnavfallsfonden eller avräknas mot kommande utbetalningar. Villkoret enligt beslutet ska därmed beaktas av

kommunen vid användningen av medlen och vid Riksgäldens revision av hur utbetalade fondmedel har använts har kommunen ett ansvar att kunna visa att fondmedlen använts i enlighet med detta. Vad Östhammar har anfört medför inte att Riksgäldens beslut ska ändras i denna del.

Östhammars kommun har även överklagat Riksgäldens beslut avseende fondmedel för arvode till referensgruppen och för licenskostnader till referensgruppen. Enligt finansieringslagen är det kommunernas kostnader som ska finansieras med kärnavfallsavgifter. Ansökan som ligger till grund för utbetalningarna ska ange vilka kostnader som de utbetalade medlen ska finansiera. Östhammars kommun har däremot anfört att det inte finns aktiviteter inplanerade för referensgruppen under början av år 2023, inte heller några kostnader är planerade. Mot bakgrund av att Östhammars kommun har uppgett att referensgruppen ska upphöra och att aktiviteter som genererar kostnader enligt finansieringslagen inte är planerade för gruppen saknas skäl att medge utbetalning av medel ur kärnavfallsfonden för arvode och licenskostnader till referensgruppen. Regeringen anser därför att det inte heller i denna del finns anledning att ändra Riksgäldens beslut.

Överklagandet ska därför avslås.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Anna Sanell

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, FMA, OFA
Klimat- och näringslivsdepartementet/E
Kärnavfallsfonden
Strålsäkerhetsmyndigheten

Östhammars kommun
kommunstyrelsen@osthammar.se

Medel ur kärnavfallsfonden till Östhammars kommun (org.nr 212000-0290) för kostnader under 2023

Riksgäldskontorets beslut

1. Östhammars kommun beviljas medel ur kärnavfallsfonden med 2 946 000 kronor för kalenderåret 2023.
2. Östhammars kommuns ansökan om medel ur kärnavfallsfonden avslås med 250 000 kronor avseende arvode till referensgruppen och med 360 000 kronor avseende licenskostnader till referensgruppen.

Ersättningen betalas ut i förskott inför kalenderåret 2023 för kostnader enligt bilaga 1.

Östhammars kommun ska enligt 46 § andra punkten förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen) senast den 31 mars 2024 lämna en redovisning till Riksgäldskontoret av hur utbetalade fondmedel avseende 2023 har använts.

Bakgrund

Riksgäldskontoret (Riksgälden) ska för kommuner pröva ansökningar om utbetalning och hur och i vilken utsträckning fondmedel får användas. Östhammars kommun (Östhammar) har ansökt om ersättning ur kärnavfallsfonden för kalenderåret 2023 om totalt 3 556 000 kronor.

Av Östhammars ansökan framgår att kommunen under 2023 planerar för kunskapsuppbyggnad och omvärldsbevakning i syfte att kunna informera allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. Detta sker genom bland annat granskning av handlingar som Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och andra parter lämnar in i tillståndsprövningen av en utbyggnad av slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) och tillståndsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle (SFK), deltagande i utbildningar, föredrag, seminarier och genom att genomföra studiebesök.

Östhammar har för avsikt att informera allmänheten genom att bland annat anordna föredrag, seminarier och rundturer för nyinflyttade, skicka ut nyhetsbrev, annonsera

och hålla en webbplats om slutförvaret uppdaterad. Under 2023 planerar kommunen även att arbeta aktivt med att nå ut med en informationsfilm riktad till högstadieelever. Kopplat till filmen finns även ett utbildningsunderlag till lärare.

Östhammars slutförvarsorganisation uppgår för 2023 till 1,5 tjänster fördelat på chef, utredare, kommunikatör och eventuell projektanställning. Kommunen ansöker även för kostnader avseende konsulter, arvode till politiker i gransknings- och referensgruppen och andra verksamhetskostnader relaterat Östhammars verksamhet enligt ovan. Även kostnader för bland annat licenskostnader för datorer, omvärldsbevakning och redigering ingår i ansökan.

Östhammar har informerat om att kommunens ansökan om medel ur kärnavfallsfonden för 2023 endast innehåller kostnader som avser 4 § åttonde punkten finansieringslagen gällande kommunernas kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

Kostnaderna för nämnda åtgärder och som Östhammar planerar att genomföra under 2023 sammanfattas i tabell 1.

Tabell 1. Ansökan om utbetalning, kronor

Kostnader/år	2023
Verksamhetsgemensamma kostnader	
Löner - Slutförvarsenheten ¹	1 300 000
Löner - Verksamhetsstöd	140 000
Arvode till ledamöter - Granskningsgruppen	400 000
Arvode till ledamöter - Referensgruppen	250 000
Licenskostnader - tjänstepersoner	13 500
Licenskostnader - Granskningsgruppen	67 500
Licenskostnader - Referensgruppen	360 000
Datorer till Granskningsgruppen	150 000
Övriga verksamhetskostnader	200 000
Kunskapsuppbyggnad och omvärldsbevakning	
Seminarier	25 000
Rese- och logikostnader	60 000
Konsulter/tjänster	200 000
Verktyg för omvärldsbevakning	30 000
Studiebesök	100 000
Anordna föredrag, seminarier mm	
Konsulter/tjänster	70 000
Annonsering	25 000
Övriga kostnader	25 000
Övrig information till allmänheten	
Rundtur för nyinflyttade	15 000
Annonsering och tryckt material	75 000
Hemsida	50 000
Totalt	3 556 000

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 4 § punkterna 7 a och 8 lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen) samt 34 § finansieringsförordningen får kommuner ansöka om och erhålla ersättning ur kärnavfallsfonden för kostnader hänförliga till prövning av frågor om slutförvaring av restprodukter och information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

Enligt 35 § finansieringsförordningen prövar Riksgälden ansökningar om utbetalning och beslutar hur och i vilken utsträckning fondmedel får användas av kommunen. Ersättning får endast ges till kommuner där en anläggning för slutförvar för

¹ 1,5 tjänster fördelat på chef (10 %), utredare (50 %), kommunikatör (75 %) och ev. projektanställning (15 %).

restprodukter planeras eller byggs och får bestämmas till högst 10 miljoner kronor per kommun och kalenderår. Fondmedel betalas ut i förskott.

Enligt 16 § finansieringslagen ska fondmedel som har utbetalats från kärnavfallsfonden för sådan användning som anges i 14 § första stycket eller 15 § finansieringslagen men inte använts i enlighet med de bestämmelserna eller i enlighet med beslutet om utbetalning återbetalas till kärnavfallsfonden eller avräknas mot kommande utbetalningar.

Av 17 § finansieringslagen och 49 § finansieringsförordningen följer att Riksgälden prövar frågor om återbetalning och avräkning, och får i enskilda fall besluta att den som har tagit emot fondmedel ska betala kompensation för förlorad avkastning på medel som ska återbetalas till fonden eller avräknas från kommande utbetalningar.

Allmänna utgångspunkter

Enligt finansieringslagen har kommunerna rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden för kostnader som kommunerna har för prövning av frågor om slutförvar av restprodukter och för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (4 § punkterna 7 a och 8).

Viktigt att notera när det gäller kommunens kostnader för prövning av frågor om slutförvaring av restprodukter (4 § punkten 7 a), är att både prövning av de anläggningar som kommer att ingå i ett samlat system för slutförvaring av kärnbränsle och prövning av andra anläggningar som framöver kommer att utgöra slutförvar för restprodukter omfattas av bestämmelsen, oavsett om dessa restprodukter utgörs av kortlivat radioaktivt avfall eller långlivat avfall (prop. 2016/17:199 s. 35–36 och 41). I förhållande till processen för slutförvaret för använt kärnbränsle och kärnavfall, och det skede den processen befinner sig i efter regeringens beslut i januari 2022, innebär nämnda bestämmelse för kommunernas del att kommunerna inte har någon rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden, vare sig för den fortsatta tillståndsprövningen enligt miljöbalken eller för den stegvisa prövningen. Detta beror på att kommunens rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden är begränsad till kommunens kostnader som avser kommunfullmäktiges prövning enligt 17 kap. 6 § miljöbalken (det kommunala vetot) när en ansökan om att få upprätta en slutförvarsanläggning inom kommunen har lämnats in, dvs. kostnader som uppkommer till följd av att kommunen är en prövande myndighet.

Detta innebär att de kostnader som kommunerna eventuellt kan ha för att yttra sig i samband med prövning av slutförvar enligt kärntekniklagen inte omfattas, eftersom det inte finns något krav på kommunalt veto enligt kärntekniklagen och kommunerna i det sammanhanget inte är en prövande myndighet (prop. 2016/17:199 s. 41). Vidare upphör en kommun att vara en prövande myndighet i samband med att kommunfullmäktige lämnar sin tillstyrkan och tillåtlighetsfrågan enligt miljöbalken har avgjorts. Kommunerna har alltså inte någon rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden enligt 4 § punkten 7 a finansieringslagen för medverkan i

tillståndsprövningen enligt miljöbalken som tar vid efter regeringens beslut om tillåtlighet. Inte heller kostnader innan en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken har lämnats in, exempelvis kostnader för deltagande i samråd, kan ersättas med stöd av nämnda bestämmelse, eftersom det rör sig om arbetsinsatser innan ansökan lämnas in.

Sammanfattningsvis innebär detta att kommunerna i dagsläget, när det gäller 4 § punkten 7a finansieringslagen, inte har någon rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden, varken för den fortsatta tillståndsprövningen enligt miljöbalken eller för den stegvisa prövningen, givet det skede den processen befinner sig i efter regeringens beslut i januari 2022. Det finns heller inte någon pågående prövning avseende slutförvaret enligt miljöbalken som utgör en grund som berättigar till ersättning med lagstiftningens nuvarande utformning. Det innebär att kommuner, så som lagstiftningen ser ut idag, för 2023 enbart kan beviljas medel som avser kostnader relaterat 4 § punkten 8 i finansieringslagen avseende kommunernas kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall.

Med stöd av bestämmelsen i 4 § punkten 8 finansieringslagen har berörda kommuner även rätt till ersättning för att följa och bedöma frågor som uppstår i tillståndsprövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen i den mån kostnaderna är nödvändiga för att informera allmänheten (prop. 1995/96:83 s. 32).

För att Riksgälden ska kunna bevilja medel ur kärnavfallsfonden till Östhammars kommun för 2023 krävs därmed att kommunen kan redogöra för hur beskrivna åtgärder och verksamheter i ansökan är relevanta för att kommunen ska kunna genomföra informationsinsatser till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. Det åligger kommunen att visa hur ansökta medel ska resultera i nämnda informationsinsatser.

Utifrån dessa utgångspunkter har Riksgälden bedömt Östhammars ansökan på det sätt som redovisas nedan.

Kostnader till granskningsgruppen

Granskningsgruppen består av 15 politiska ledamöter. Östhammar har ansökt om 400 000 kronor för arvodeskostnader. Dessa kostnader ska avse deltagande i möten, seminarier, studiebesök, informationsinsatser med mera. Vidare har kommunen ansökt om 67 500 kronor för datorlicenskostnader baserat på en uppskattad licenskostnad per dator på 4 500 kronor. Därutöver finns i ansökan med en kostnad om 150 000 kronor för nya datorer till granskningsgruppens 15 ledamöter. Kommunen har uppgett att datorbyte sker i enlighet med rutin vid start av ny mandatperiod.

Riksgälden har begärt att kommunen, som en komplettering till inlämnad ansökan, utförligt och tydligt redogör för de informationsinsatser granskningsgruppen avser

att göra till allmänheten under 2023 i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. Vidare har Riksgälden begärt att få information om huruvida dessa informationsinsatser i så fall kommer involvera samtliga eller ett begränsat antal av ledamöterna i granskningsgruppen.

Östhammar har svarat att kommunen planerar informationsinsatser löpande och anpassat efter vad som händer i såväl prövningarna som i slutförvarsfrågan i övrigt. Kommunen kan därför inte redogöra för exakt vilka informationsinsatser som kommer att genomföras under 2023. Av samma anledning är det inte heller möjligt att redogöra för exakt antal ledamöter som kommer delta vid informationsinsatserna.

Som ett exempel på både informationsinsats och granskningsgruppens ledamöters deltagande i dessa planerar kommunen att under början av 2023 genomföra informationsinsatser på de fem folkbiblioteken i kommunen. Vid varje tillfälle kommer några ledamöter (3-4) att delta men vilka ledamöter kommer att variera mellan de olika tillfällena.

Riksgäldens bedömning avseende kostnader till granskningsgruppen

Riksgälden gör följande bedömning.

1. Av de 400 000 kronorna avseende arvodeskostnader beviljas hela beloppet.
2. För de 67 500 kronorna avseende datorlicenskostnader och de 150 000 kronorna för nya datorer ska samma princip för granskningsgruppens kostnader som tidigare tillämpats av myndigheten i olika beslut som avser Östhammar användas².

Det är i dagsläget inte möjligt för Riksgälden att beräkna vad tillämpningen av principen enligt punkt 2 skulle resultera i eftersom en ny granskningsgrupp för perioden från 2023-01-01 fram till 2026-12-31 kommer att utses först i början av 2023. Med anledning av detta beviljar Riksgälden kommunen full ersättning för ansökta kostnader för granskningsgruppen avseende licenskostnader och nya datorer enligt punkt 2 ovan.

Beviljandet gäller dock under förutsättning att kommunen kan visa att användningen varit korrekt (baserat på hur icke slutförvarsrelaterade kommunala uppdrag fördelas) enligt den princip som tillämpats av Riksgälden för granskningsgruppens kostnader och som framgår mer i detalj nedan.

En förutsättning för att kommunen ska kunna beviljas medel ur kärnavfallsfonden för 2023 är, som tidigare beskrivits, att medlen avser kostnader relaterat 4 § punkten 8 i finansieringslagen avseende kommunernas kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. För att Riksgälden i den efterföljande revisionen av kostnaderna enligt punkterna 1-2 ska kunna förstå hur den beskrivna planeringen av

---

² RG 2022/117 och RG 2022/884.

informationsinsatser har realiserats behöver kommunen dokumentera genomförandet av de konkreta informationsinsatserna som granskningsgruppen utför under året i form av vad som har utförts och när samt vilka ledamöter som har deltagit.

När det gäller arvodeskostnaderna bedömer Riksgälden att kommunen med exemplet med de planerade informationsinsatserna på folkbiblioteken har visat att det finns en relevant plan för informationsinsatser för granskningsgruppen. Därmed finns det även en relevans i att granskningsgruppen får ersättning beviljad. Kommunen skriver att 3-4 ledamöter kommer delta vid varje tillfälle men att ledamöterna kommer variera mellan de olika tillfällena. Riksgälden bedömer att det finns skäl att godta att ersättning beviljas till de 15 ledamöterna i granskningsgruppen.

Detta innebär att arvoden till de 15 ledamöterna gällande informationsinsatser och kunskapsbyggande som är nödvändigt för att kunna informera på ett relevant sätt beviljas i enlighet med ansökan (400 000 kronor).

När det gäller ansökta belopp för licenskostnader (67 500 kronor) och nya datorer till granskningsgruppen (150 000 kronor) bedömer Riksgälden att samma princip för granskningsgruppens kostnader som tidigare tillämpats av myndigheten i olika beslut som avser Östhammar ska användas.

Detta innebär att om det är så att en ledamot i granskningsgruppen inte har något eller några andra kommunala uppdrag beviljas 100 % av kostnaden för den ledamoten men om det är så att en sådan ledamot har ett eller flera andra kommunala uppdrag vid sidan av granskningsgruppen beviljas schablonmässigt 50 % av kostnaden för den ledamoten. Valet av ny granskningsgrupp för perioden 2023-01-01-2026-12-31 har efter beslut av kommunstyrelsen dock skjutits fram till den 31 januari 2023. Detta innebär att det i Riksgäldens beslut gällande Östhammars ansökan för 2023 är oklart vilka ledamöter som kommer att ingå i granskningsgruppen under 2023. Därmed är det även oklart vilka eventuella andra kommunala uppdrag ledamöterna i granskningsgruppen kommer att ha under 2023.

Då uppgifter om ledamöterna och deras eventuella andra kommunala uppdrag under 2023 är okända beviljar Riksgälden kommunen full ersättning för ansökta kostnader för granskningsgruppen avseende licenskostnader och nya datorer. Beviljandet gäller dock, som nämnts ovan och utöver förutsättningen att medlen avser kostnader relaterat 4 § punkten 8 i finansieringslagen, under förutsättning att kommunen även kan visa att användningen varit korrekt enligt den princip för granskningsgruppens kostnader som Riksgälden tillämpar och som framgår ovan.

Kostnader till referensgruppen

Östhammar uppskattar antalet ledamöter i referensgruppen som är i behov av finansiering från kärnavfallsfonden till 80 stycken. Kommunen uppger att exakt antal ledamöter kommer vara beroende av bland annat hur många av referensgruppens ledamöter som även ingår i granskningsgruppen. Östhammar har ansökt om 250 000 kronor för arvodeskostnader. Dessa kostnader ska avse deltagande i möten och utbildningar. Vidare har kommunen ansökt om 360 000 kronor för datorlicenskostnader baserat på en uppskattad licenskostnad per dator på 4 500 kronor samt 80 ledamöter.

Riksgälden har begärt att kommunen, som en komplettering till inlämnad ansökan, utförligt och tydligt redogör för de informationsinsatser referensgruppen avser att göra till allmänheten under 2023 i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. Vidare har Riksgälden begärt att få information om huruvida dessa informationsinsatser i så fall kommer involvera samtliga eller ett begränsat antal av ledamöterna i referensgruppen.

Östhammar har svarat att kommunen planerar informationsinsatser löpande och anpassat efter vad som händer i såväl provningarna som i slutförvarsfrågan i övrigt. Kommunen kan därför inte redogöra för exakt vilka informationsinsatser som kommer att genomföras under 2023.

Referensgruppen har som regel varit de som bjudit in till öppna möten om slutförvarsfrågor. Samtliga ledamöter har möjlighet att delta i mötena (med arvode) men ledamöterna är inte föredragande. Ledamöternas deltagande i dessa öppna möten innebär att det byggs kunskap om slutförvarsfrågan i en större grupp med personer som även deltar i många andra sammanhang, kunskap som de bär med sig ut i sina respektive sammanhang som representanter för såväl Östhammars kommun som för sina respektive föreningar, kommuner, region med mera. Ledamöterna har därmed, enligt kommunen, en viktig roll att fylla när det gäller att sprida information om slutförvarsfrågan till allmänheten i närområdet. Med god kunskap kan ledamöterna möta allmänheten och besvara frågor i olika sammanhang som de deltar i.

Riksgäldens bedömning avseende kostnader till referensgruppen

Riksgälden gör följande bedömning.

1. Arvodeskostnaderna om 250 000 kronor avslås i sin helhet.
2. Datorlicenskostnaderna om 360 000 kronor avslås i sin helhet.

När det gäller referensgruppen konstaterar Riksgälden att kommunen, till skillnad från vad som gäller för granskningsgruppen, inte har kommit med ett enda konkret exempel på en planerad informationsinsats som någon ledamot eller några ledamöter ska genomföra utöver generella formuleringar om att ledamöterna ska ”besvara frågor i olika sammanhang som de deltar i” och liknande.

En förutsättning för att Riksgälden ska kunna bevilja kostnader för informationsinsatser till referensgruppen, vilket Riksgälden även har påtalat för kommunen i skriftväxling i samband med prövning av kommunens ansökan för 2023, är att kommunen tydligt redogör för de informationsinsatser referensgruppen avser att göra till allmänheten som rör hantering och slutförvaring av kärnavfall. Riksgälden bedömer att de generella formuleringar om att ”besvara frågor i olika sammanhang” som kommunen har lämnat inte uppfyller nämnda förutsättning för att Riksgälden ska kunna bevilja medel för informationsinsatser gällande referensgruppens cirka 80 ledamöter avseende arvode och licenskostnader.

Riksgälden har förståelse för att informationsinsatser ibland kan behöva planeras med kort varsel utifrån vad som händer i prövningarna och i slutförvarsfrågan i övrigt och att det därför inte alltid är möjligt att i förväg veta ”exakt vilka informationsinsatser som kommer att genomföras”. Däremot bedömer Riksgälden att det måste kunna finnas en tydlig plan för åtminstone någon eller några konkreta informationsinsatser för att fondmedel ska kunna beviljas till referensgruppen i detta syfte.

Detta innebär att ansökta kostnader för arvoden (250 000 kronor) avslås i sin helhet. Även ansökta licenskostnader (360 000 kronor) avslås i sin helhet. Riksgälden gör en annan bedömning i denna ansökan för kalenderår 2023 - än i tidigare återbetalningsbeslut avseende 2018³, 2019⁴ och 2020⁵ - där 20 % av licenskostnaderna har accepterats för referensgruppens ledamöter. Anledningen till att Riksgälden gör en mer restriktiv bedömning inför kalenderåret 2023, till skillnad från bedömningen av kommunens arbete under åren 2018-2020, är att kärnavfallsfondsfinansiering av kommunens prövningskostnader enligt 4 § punkten 7a finansieringslagen inte längre utgör grund för ersättning då den kommunala vetofrågan har avgjorts. Detta medför att Riksgälden enbart prövar om medel kan beviljas för kommunens kostnader för information till allmänheten enligt 4 § punkten 8 finansieringslagen.

Övriga kostnader

Övriga kostnader som Östhammar har begärt ersättning för kan ersättas enligt finansieringslagen. Kostnaderna förväntas uppstå under 2023. Riksgälden beslutar därför att bifalla ansökan i övrigt. Det innebär att Östhammar beviljas medel ur kärnavfallsfonden med 2 946 000 kronor för kalenderåret 2023 (se bilaga 1).

---

³ RG 2021/971

⁴ RG 2022/117

⁵ RG 2022/884

I detta ärende har enhetschefen Peter Stoltz beslutat efter föredragning av analytikern John Liljedahl. I den slutliga handläggningen har även analytikern Paulina Ahnskog, juniora analytikern Ida Sjöberg och juristen Elise Avsan deltagit.

Digitala signaturer framgår av sista sidan.

Delges

1. Kärnavfallsfonden
2. Oskarshamns kommun
3. Forsmarks Kraftgrupp AB
4. OKG Aktiebolag
5. Ringhals AB
6. Barsebäck Kraft AB
7. Svensk Kärnbränslehantering AB

Bilaga

1. Beviljade åtgärder och verksamheter 2023
2. Hur ett beslut överklagas

Bilaga 1. Beviljade åtgärder och verksamheter 2023

Tabell 1. Åtgärder och kostnader, kronor	
Kostnader/år	2023
Verksamhetsgemensamma kostnader	
Löner - Slutförvarsenheten	1 300 000
Löner - Verksamhetsstöd	140 000
Arvode till ledamöter - Granskningsgruppen	400 000
Arvode till ledamöter - Referensgruppen	0
Licenskostnader - tjänstepersoner	13 500
Licenskostnader - Granskningsgruppen	67 500
Licenskostnader - Referensgruppen	0
Datorer till Granskningsgruppen	150 000
Övriga verksamhetskostnader	200 000
Kunskapsuppbyggnad och omvärldsbevakning	
Seminarier	25 000
Rese- och logikostnader	60 000
Konsulter/tjänster	200 000
Verktyg för omvärldsbevakning	30 000
Studiebesök	100 000
Anordna föredrag, seminarier mm	
Konsulter/tjänster	70 000
Annonsering	25 000
Övriga kostnader	25 000
Övrig information till allmänheten	
Rundtur för nyinflyttade	15 000
Annonsering och tryckt material	75 000
Hemsida	50 000
Totalt	2 946 000

Bilaga 2. Hur beslut överklagas

Beslutet kan överklagas till regeringen. Överklagandet ska vara skriftligt och skickas till Riksgälden, 103 74 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

1. Namn och adress.
2. Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
3. Varför ni anser att beslutet är felaktigt.
4. Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas av behörig företrädare.

Överklagandet ska ha kommit in till Riksgälden inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

Signaturer/Signatures

Signerad av
John Liljedahl

Signaturdatum
2022-12-20 13:04:50

A stylized handwritten signature in black ink, appearing to read "John".

Signerad av
Peter Stoltz

Signaturdatum
2022-12-20 14:05:49

A stylized handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter".